

Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology

วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/index>

Wat Wang Tawan Tok Nakhon Si Thammarat, Thailand

pp. 486-503

บทความวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำ
เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*

THE DEVELOPMENT OF KANLAYANAMITRA TOGETHER TO THINK
AND BRING TO DO SUPERVISION MODEL FOR ENHANCING THE
LEARNING EXPERIENCE MANAGEMENT IN MONTESSORI IDEA OF
ELEMENTARY TEACHER UNDER CHIANGRAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

จิรวรรณ ศรีนิล¹Jeerawan Srinin¹¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1¹Chiangrai Primary Educational Service Area Office 1, Chiang Rai, Thailand¹Corresponding author E-mail: Nongkumlar@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ ศึกษาการขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีสำหรับครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และศึกษาความพึงพอใจผู้รับบริการนิเทศ โดยประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนา โดยใช้วิธีวิจัยและพัฒนาและดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ การจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยและศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและระยะที่ 4 ขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ปีการศึกษา 2563-2565 ที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 10 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

* Received 7 December 2022; Revised 27 December 2022; Accepted 29 December 2022

แบบประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี แบบประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีและแบบประเมินเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศมีองค์ประกอบสำคัญคือ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์การนิเทศ เป้าหมายการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศ และการประเมินผล รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ผลการทดลองใช้และผลการขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอยู่ในระดับมาก พัฒนาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: การนิเทศแบบกัลยาณมิตร พาคิด พาทำ, การจัดประสบการณ์ปฐมวัย, แนวคิดมอนเตสซอรี

Abstract

The objectives of this article research were to develop the Kanlayanamitra Together to think and bring to do supervision model, studied the experiment results, studied the results of expanding the use of the Kanlayanamitra together to think and bring to do supervision model for enhancing the Learning Experience management in Montessori idea of elementary teacher under Chiangrai primary educational service area office 1. The method of research was development and research which done in 4 phase; phase 1 studied the status of leaning experience of primary teachers and studied idea, theory and research relevant, phase 2 developed the supervision model, phase 3 experimented the supervision model and phase 4 expand the use of the supervision model. Samples were 10 school under Chiangrai Primary Educational Service Area Office 1 which applied the research project. Assess form of environment conducive to learning base on Montessori, assess form about learning experience management in Montessori idea of elementary teacher, assess form of child development and satisfaction questionnaire were used and analyzed data with mean and standard deviation. Results revealed that the Kanlayanamitra together to think and bring to do supervision model have 6 components : principles, objectives, goals, supervision process and evaluation. The results of using supervision model found that environment conducive to learning base on Montessori and ability about learning experience management in Montessori idea of elementary teacher in more level, development and characteristics of child in Montessori in good level The results of using supervision model and expand the use of

the supervision model found that environment conducive to learning base on Montessori and ability about learning experience management in Montessori idea of elementary teacher in more level, development and characteristics of child in Montessori in good level The satisfaction of .recipients of supervision model in more level.

Keywords: Kanlayanamitra Together to Think and Bring to Do Supervision Model, Primary Learning Experience Management, Montessori

บทนำ

การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นรากฐานของชีวิตมนุษย์ และมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาเด็กในวัยนี้ เป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับการพัฒนาทางสมองของบุคคลโดยเฉพาะระบบประสาทและเซลล์สมองจะเจริญเติบโตประมาณ ร้อย 70-80 ของผู้ใหญ่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2545 ได้กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2564) ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับปฐมวัย ดังที่ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย และนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) กำหนดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยเน้นส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน ยึดการให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย จากการติดตามการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่าครูส่วนใหญ่จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กทุกคนพร้อมกัน ทำกิจกรรมเหมือนกัน ซึ่งยังไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กที่แตกต่างกันและเป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กทำพร้อมๆ กัน ทั้งชั้นเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นความสนใจ ความต้องการเด็กที่แท้จริง และจากการศึกษาแนวคิดการจัดการระดับปฐมวัย พบว่าแนวคิดมอนเตสซอรี เห็นว่าเป็นวิธีการจัดประสบการณ์ที่สามารถส่งเสริมพัฒนาเด็กที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติอย่างอิสระ ตามความสนใจ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเต็มตามศักยภาพ จากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ภายใต้บริบทที่ได้แก้อาศัยอยู่ (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2558)

การนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยการช่วยเหลือ แนะนำให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิค การเรียนการสอนใหม่ๆ การใช้และการสร้างสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศ ที่ดีนั้น ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรยึดหลักกัลยาณมิตร และความร่วมมือกันซึ่งนั่นหมายถึงการ นิเทศที่มีความเป็นกัลยาณมิตร ความมีน้ำใจ การร่วมทุกข์ ร่วมสุข การช่วยเหลือเกื้อกูล การแนะ แนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน คิดทำและเรียนรู้ไปด้วยกัน เป็นการนิเทศ แบบให้ใจ รวมใจ ตั้งใจและเปิดใจ (สุนน อมรวิวัฒน์, 2556) และ ศุภวรรณ สัจจพิบูล กล่าวว่า การ นิเทศในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน แสวงหากลยุทธ์การนิเทศให้สอดคล้องกับความ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้รับการนิเทศ การนำแนวคิด กระบวนการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) การพัฒนาบทเรียน ร่วมกัน (Lesson Study) และการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) มาประยุกต์ใช้ ในกระบวนการนิเทศ จึงช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อันจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบ กัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครู ปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 (ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2560)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการ จัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการขยายผลรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการ จัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบรูปแบบการนิเทศแบบ กัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา มีการดำเนินเป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การพัฒนารูปแบบการนิเทศและแนวคิดมอนเตสซอรี

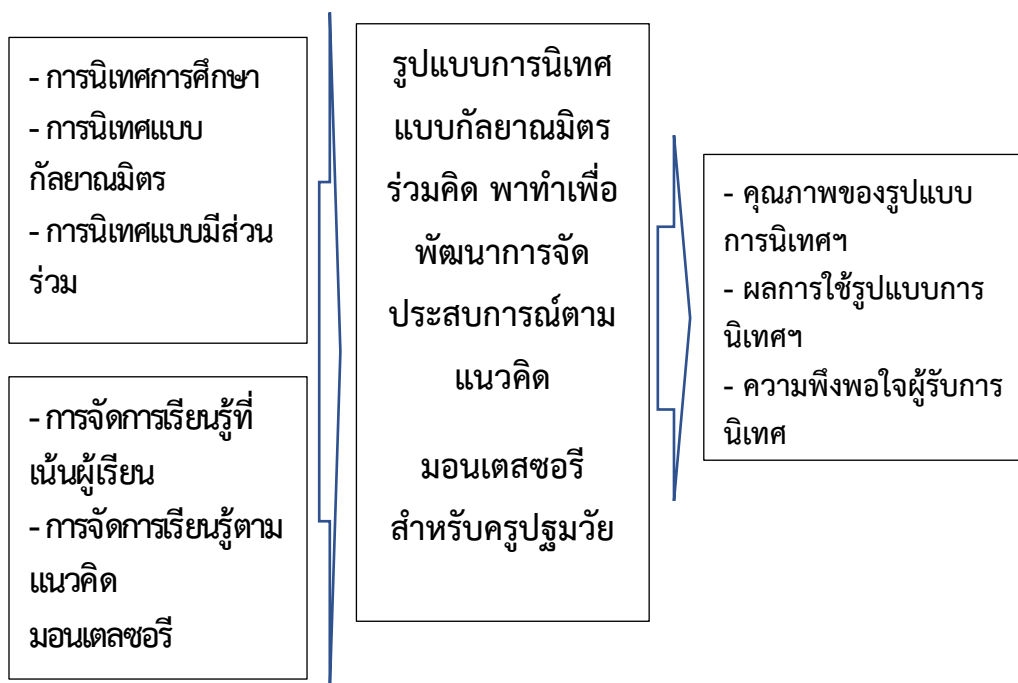
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย ประกอบด้วย

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย

ระยะที่ 4 การขยายผลรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยในระยะทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 5 โรงเรียน โดยคัดเลือกจากโรงเรียนแกนนำการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ปีการศึกษา 2563 และในระยะขยายผลการใช้รูปแบบ จำนวน 5 โรงเรียน โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ในปีการศึกษา 2565 เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วยแบบประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้แนวคิดมอนเตสซอรี แบบประเมินความสามารถของครูในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี แบบประเมินคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ ซึ่งเครื่องมือได้มีการสร้างและพัฒนา คือ 1) จัดทำร่างเครื่องมือ 2) ตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ (IOC) โดยใช้เกณฑ์ 0.5 ขึ้นไปและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือและพบว่าแบบประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้แนวคิดมอนเตสซอรี มีค่าความเชื่อมั่น 0.842 แบบประเมินความสามารถของครูในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีค่าความเชื่อมั่น 0.830 แบบประเมินคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีค่าความเชื่อมั่น 0.923 และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศมีค่าความเชื่อมั่น 0.890 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลตามเกณฑ์แต่ละรายการ

กรอบแนวคิดในการการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวិเคราะห์สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 พบว่า ครูส่วนใหญ่จัดประสบการณ์ให้เด็กทุกคนในทุกกิจกรรมไปพร้อมกัน ให้เด็กทำกิจกรรมเหมือนกันทั้งชั้นเรียน ซึ่งไม่ตอบสนองต่อศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล ทั้งยังขาดการเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก และจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องพบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกด้าน เน้นให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในบริบทสังคมสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ด้านแนวคิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี การจัดกิจกรรมเด็กให้เรียนอย่างอิสระ ให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ ได้พัฒนาสติปัญญา การเรียนการสอนต้องให้เด็กแต่ละคนได้พบกับสิ่งที่ตนเองต้องการและสนใจ ด้านแนวคิดการนิเทศ การนิเทศ ควรมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1)วางแผนการนิเทศ (Planning-P) 2)การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) 3)การปฏิบัติงานนิเทศ (Doing-D) ที่เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4) การสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) การนิเทศแบบกัลยาณมิตร เป็น

การนิเทศในลักษณะ peer supervision คือเพื่อนนิเทศเพื่อน ลักษณะเป็นการช่วยเหลือแบบพี่เลี้ยง (mentor) การนิเทศแบบกัลยาณมิตรเป็นการพัฒนาครูในลักษณะของ INN คือ information/ node/ network กล่าวคือ 1) พัฒนาความรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ (Information) ให้แก่ครู 2) การสร้าง node คือจุดที่จะกระจายความรู้ความสามารถต่อในสถานศึกษาของตนเอง และ 3) การสร้าง network คือการขยายเครือข่ายออกไปในกลุ่มต่าง ๆ ในสถานศึกษาและครอบคลุมครูทั้งสถานศึกษา ส่วนแนวคิดการนิเทศแบบมีส่วนร่วม เป็นการนิเทศเป็นกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการนิเทศ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศแบบมีส่วนร่วมเป็นการทำงานอยู่บนพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ร่วมกัน หลักการทำงานเป็นทีม หลักการทำงานอย่างเป็นระบบและหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย พบว่า รูปแบบการนิเทศ มีองค์ประกอบสำคัญคือ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์การนิเทศ เป้าหมายของการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน คือ 1) สร้างแรงบันดาลใจ 2) ร่วมใจพัฒนา 3) นำพาสู่การปฏิบัติ 4) พัฒนาต่อเนื่อง 5) ชื่นชมความสำเร็จ และ 6) สร้างเครือข่าย และองค์ประกอบด้านการประเมินผล โดยผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณภาพของรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี จำแนกตามรายการ

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S	ระดับ
1.	ด้านความถูกต้อง	4.23	0.21	มาก
2.	ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้	4.14	0.25	มาก
3.	ด้านความเป็นประโยชน์	4.00	0.35	มาก
รวม		4.12	0.27	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพของรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) และคุณภาพรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความถูกต้อง ($\bar{x} = 4.23$) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.14$) และด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 4.00$)

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย

ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย เป็นผลการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ผลการประเมินพัฒนาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี

2.1 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและการจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

ที่	รายการ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก	4.12	0.17	มาก
2.	การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	4.07	0.19	มาก
	รวม	4.09	0.18	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และรายด้านทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก ($\bar{X} = 4.12$) และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.07$) ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ต่างอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี

	รายการ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	ด้านการวางแผนจัดประสบการณ์	4.09	0.15	มาก
2.	ด้านการจัดประสบการณ์	4.24	0.36	มากที่สุด
3.	ด้านการประเมินผล	4.01	0.14	มาก
	รวม	4.11	0.22	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) โดยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) รองลงคือ การวางแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.09$) และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.01$) ที่อยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ประเมินโดยครูผู้สอน 2 ปีการศึกษาต่อเนื่องกัน คือ ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 รายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์พัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ประเมินโดยครูผู้สอน

ที่	รายการ	ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563		
		$\bar{X}$	s.d	ระดับ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	ด้านร่างกาย	2.92	0.28	ดี	2.96	0.20	ดี
2.	ด้านอารมณ์ จิตใจ	2.94	0.23	ดี	2.97	0.18	ดี
3.	ด้านสังคม	2.93	0.26	ดี	2.97	0.18	ดี
4.	ด้านสติปัญญา	2.84	0.36	ดี	2.83	0.38	ดี
	รวม	2.91	0.20	ดี	2.93	0.15	ดี

จากตารางที่ 4 พบว่า พัฒนาการโดยรวมอยู่ในระดับดีทั้ง 2 ปีการศึกษา คือ โดยปีการศึกษา 2563 ($\bar{X} = 2.93$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินพัฒนาการมากกว่าปีการศึกษา 2562 ($\bar{X} = 2.91$) เล็กน้อย เมื่อพิจารณาพัฒนาการรายด้าน พบว่า ทั้ง 2 ปีการศึกษา ต่างมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินพัฒนาการอยู่ในระดับดีในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ($\bar{X} = 2.96$ และ 2.92) ด้านอารมณ์ จิตใจ ($\bar{X} = 2.97$ และ 2.94) ด้านสังคม ($\bar{X} = 2.97$ และ 2.93) และด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 2.83$ และ 2.84)

2.4 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี

ที่	รายการ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	มีสมาธิมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ	2.72	0.45	ดี
2.	รู้จักการรอคอย	2.79	0.41	ดี
3.	พึ่งพาตนเอง	2.75	0.47	ดี
4.	มีระเบียบวินัย	2.81	0.42	ดี
5.	มีความรับผิดชอบรวม	2.75	0.51	ดี
6.	รู้สิทธิของตนเอง	2.76	0.43	ดี
7.	เคารพสิทธิของผู้อื่น	2.77	0.42	ดี
8.	มีมารยาท	2.83	0.38	ดี
9.	ดูแลสิ่งแวดล้อม	2.74	0.44	ดี
	รวม	2.77	0.13	ดี

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีค่าเฉลี่ยในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การมีมารยาท ($\bar{X} = 2.83$) รองลงมา มีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 2.81$) และ รู้จักรอคอย ($\bar{X} = 2.79$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกรายการ คือ มีสมาธิมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ ($\bar{X} = 2.72$)

ตอนที่ 3 ผลการขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย

2.1 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายผล

ตารางที่ 6 ผลการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ของครูในโรงเรียนขยายการใช้รูปแบบการนิเทศ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก	4.14	0.15	มาก
2.	การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	4.03	0.20	มาก
	รวม	4.08	0.17	มาก

จากตารางที่ 6 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อจำแนกเป็นการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก ($\bar{X} = 4.14$) และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.03$) ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ต่างก็อยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ของครูในโรงเรียนขยายการใช้รูปแบบการนิเทศ

ตารางที่ 7 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ของครูในโรงเรียนขยายการใช้รูปแบบการนิเทศ

	รายการ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	ด้านการวางแผนจัดประสบการณ์	4.16	0.17	มาก
2.	ด้านการจัดประสบการณ์	4.21	0.38	มากที่สุด
3.	ด้านการประเมินผล	4.06	0.17	มาก
	รวม	4.14	0.25	มาก

จากตารางที่ 7 ผลการประเมินความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ของครูในโรงเรียนขยายการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.16$) และด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.06$) อยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในโรงเรียนที่ขยายการใช้รูปแบบการนิเทศของโรงเรียนขยายผล

ตารางที่ 8 ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ

ที่	รายการ	ปีการศึกษา 2564 (n=73)		
		$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	ด้านร่างกาย	2.97	0.16	ดี
2.	ด้านอารมณ์ จิตใจ	2.99	0.12	ดี
3.	ด้านสังคม	2.97	0.16	ดี
4.	ด้านสติปัญญา	2.84	0.37	ดี
รวม		2.94	0.11	ดี

จากตารางที่ 8 ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในโรงเรียนที่ขยายการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า พัฒนาการโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาพัฒนาการรายด้านพบว่า ผลการประเมินพัฒนาการทุกด้านต่างมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับดี เรียงตามลำดับ คือ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ($\bar{X} = 2.99$) ด้านร่างกายและด้านสังคม ($\bar{X} = 2.97$) และด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 2.84$) ซึ่งค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้านเล็กน้อย

2.4 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ของโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี

ที่	รายการ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	มีสมาธิมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ	2.75	0.43	ดี
2.	รู้จักการรอคอย	2.74	0.44	ดี
3.	พึ่งพาตนเอง	2.74	0.50	ดี
4.	มีระเบียบวินัย	2.81	0.40	ดี
5.	มีความรับผิดชอบรวม	2.79	0.41	ดี
6.	รู้สิทธิของตนเอง	2.81	0.40	ดี
7.	เคารพสิทธิของผู้อื่น	2.74	0.44	ดี
8.	มีมารยาท	2.84	0.37	ดี
9.	ดูแลสิ่งแวดล้อม	2.75	0.43	ดี
รวม		2.77	0.12	ดี

จากตารางที่ 9 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ของโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีค่าเฉลี่ยในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การมีมารยาท ($\bar{X} = 2.84$) รองลงมา มีระเบียบวินัยและรู้จักสิทธิของตนเอง ($\bar{X} = 2.81$) และ มีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.79$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกรายการ คือ รู้จักรอคอยและพึ่งพาตนเอง ($\bar{X} = 2.74$)

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจผู้รับการนิเทศ

ความพึงพอใจผู้รับการนิเทศเป็นความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิดพาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในด้านความรู้แนวคิดที่ได้รับ การสร้างแรงบันดาลใจ การร่วมเรียนรู้ การเสริมพลัง กิจกรรมการนิเทศและผลที่เกิดขึ้น สำหรับครูปฐมวัย ของโรงเรียนทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีของโรงเรียน

ที่	รายการ	$\bar{X}$	s.d	ระดับ
1.	ความพึงพอใจของโรงเรียนทดลองใช้รูปแบบ	4.07	0.15	มาก
2.	ความพึงพอใจของโรงเรียนขยายการใช้รูปแบบ	4.08	0.19	มาก

จากตารางที่ 10 ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิดพาทำ เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีของโรงเรียนทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และความพึงพอใจโดยรวมของโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศก็อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย ซึ่งมีประกอบสำคัญ คือ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์การนิเทศ เป้าหมายของการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน คือ 1) สร้างแรงบันดาลใจ 2) ร่วมใจพัฒนา 3) นำพาสู่การปฏิบัติ 4) พัฒนาต่อเนื่อง 5) ชื่นชมความสำเร็จ และ 6) สร้างเครือข่าย และองค์ประกอบด้าน การประเมินผล ซึ่งรูปแบบการนิเทศเป็น

การแสดงองค์ประกอบการทำงานให้บรรลุผล (รัตนะ บัวสนธ์, 2552) และผลการประเมินคุณภาพรูปแบบทั้งในด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ต่างอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นด้วยกระบวนการสร้างและพัฒนารูปแบบได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทั้งแนวคิด หลักการจัดการการศึกษาปฐมวัย ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) หลักการ แนวคิดการจัดการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2556) ; (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2558) ; (บุญชู อังสวัสดิ์, 2556) ; (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) เพื่อนำมาเป็นสาระ (content) ในการนิเทศ และได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา การนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม รวมถึงแนวคิดและการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ผ่านมา อาทิ ภัณฑิรา สุภากรและประเสริฐ อินทร์รักษ์ ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 (ภัณฑิรา สุภากร และประเสริฐ อินทร์รักษ์, 2558) กรอใจ จิมามัง พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย (กรอใจ จิมามัง, 2565) และทิพวรรณ ถาวรโชติ วิจัยรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา (ทิพวรรณ ถาวรโชติ, 2564) เพื่อนำกำหนดขั้นตอนและกรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี สำหรับครูปฐมวัย จนทำให้รูปแบบการพัฒนาขึ้นนี้มีคุณภาพในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ให้บรรลุผลวัตถุประสงค์ของการนิเทศต่อไป ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาของ นัจรีภรณ์ ทุมสงคราม และคณะ พัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นมีผลการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องในการนำไปใช้ในระดับมาก (นัจรีภรณ์ ทุมสงคราม และคณะ, 2557) อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ และคณะ พัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ และคณะ, 2560) รวมทั้งการวิจัยของ จตุรงค์ ธนะสีลังกูร วิจัยรูปแบบการพัฒนาทักษะการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้ (จตุรงค์ ธนะสีลังกูร, 2564)

2. ผลการนำรูปแบบไปใช้และการขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ทั้งในด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี และความสามารถครูในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอยู่ในระดับมากและความพึงพอใจของผู้รับการ

นิเทศที่มีต่อการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีทั้งในโรงเรียนทดลองใช้รูปแบบและโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมาก เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นนี้ ทำให้ผู้บริหารและครูเกิดการเรียนรู้ที่ดี เป็นรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาครูปฐมวัยที่ได้ผลดียิ่ง ทั้งนี้อาจเป็น ด้วยรูปแบบการนิเทศนี้ใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและเน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนต่อเนื่องกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของการนิเทศตามแนวคิดการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม คือ เน้นความเป็นเพื่อน ผู้ร่วมงาน เป็นพี่เลี้ยงที่คอยการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนในการแก้ไข ปรับปรุงงาน การจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ (สุนน อมรวิวัฒน์, 2556) ; (กรอยใจ จิมามัง, 2565) และใช้การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการนิเทศ ที่ให้ผู้รับการนิเทศได้การเสนอข้อคิดเห็น การแก้ปัญหา มีการเจรจาตกลงใจที่จะดำเนินการร่วมกัน ให้กำลังใจ เสริมพลังกัน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Glickman, C. D., 2004) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาของ เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย วิจัยพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ที่พบว่าครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศ การจัดการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูวิทยาศาสตร์ผู้หน้าที่จัดการเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก (เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย, 2553) เพิ่มพูล ร่มศรี และคณะ วิจัยการพัฒนาแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียน พบว่า ผลการนิเทศตามรูปแบบทำให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง ซึ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศ (เพิ่มพูล ร่มศรี และคณะ, 2559) และกรอยใจ จิมามัง วิจัยพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทย พบว่า ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า ครูมีค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ครูมีแนวโน้มของความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทยในภาพรวมสูงขึ้น ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก (กรอยใจ จิมามัง, 2565)

3. ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ประเมินโดยครูผู้สอนทั้งในโรงเรียนทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ ต่างพบว่า พัฒนาการโดยรวมของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับดี โดยโรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีแรกที่โรงเรียนเริ่มจัดการศึกษาตามแนวคิดมอนเตสซอรี

และที่เป็นจุดเด่นเพิ่มขึ้นมาชัดเจน คือ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งในโรงเรียนทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศและเมื่อไปดูรายละเอียดผลการประเมินเป็นรายโรงเรียนและรายบุคคล พบว่า มีเด็กปฐมวัยร้อยละ 99 ที่มีผลประเมินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในระดับดี ซึ่งผลการวิจัยนี้บ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรินั้น นอกจากสนองต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังทำให้เด็กปฐมวัยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญอันจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนรู้ต่อไป ดังที่ จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ กล่าวว่าการสอนแบบมอนเตสซอรีที่มีการจัดกลุ่มแบบมีเด็กหลายอายุรวมกลุ่มกันดีในแง่ของสังคม ให้นักเรียนที่มีความแตกต่างกันเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือกันและการทำกิจกรรมของเด็กเป็นงานที่เด็กทำเสร็จด้วยตนเอง ไม่มีการเปรียบเทียบหรือแข่งขันกับบุคคลอื่น เด็กที่ช้าก็จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมชิ้นเดิมต่อไปโดยไม่รบกวนสมาชิกคนอื่น ๆ ซึ่งการจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าว จะมีผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก คือ นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ นักเรียนได้รับการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม เช่น การรอคอยการเล่นแล้วเก็บอุปกรณ์ ความมีระเบียบวินัย นักเรียนเรียนรู้กิจวัตรประจำวัน ช่วยเหลือตนเองได้ เช่น การล้างมือ ล้างจาน แปรงฟัน ตักอาหาร เข้าห้องน้ำ ซักผ้า แต่งตัว เป็นบุคคลของสังคม มีมารยาทที่ดี เช่น การขอโทษ ขอบคุณ ช่วยเหลือผู้อื่น ตักอาหารและหั่นผลไม้ให้เพื่อน ช่วยเหลืองานทางบ้าน เช่น การล้างจาน กวาด ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ รักการแสวงหาความรู้ได้เอง จากชุดอุปกรณ์ที่จัดไว้ และนักเรียนมีสมาธิกับการเรียนรู้ ไม่เสียงดัง (จีระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2558) ได้สรุปผลผลิตจากการสอนแบบมอนเตสซอรีสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ เด็กมีวินัย คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เด็กรักและมีสมาธิในการทำงาน ชอบแสวงหาและเข้าใจสิ่งแวดล้อม รักความสงบสามารถทำงานได้คนเดียวไม่มีใครรบกวน ไม่แสดงความเป็นเจ้าของวัสดุ อุปกรณ์ เชื่อฟังและยอมรับฟังคำแนะนำจากผู้ใหญ่ มีพลังในการปฏิบัติจากสิ่งที่เลือก มีความร่าเริง มีความพึงพอใจจากการทำงาน มีความคิดริเริ่มและมีอิสระ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้วิจัยพัฒนาทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามแนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอรี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ และหลังจากการจัดประสบการณ์การพัฒนาทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามแนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอรี เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล อยู่ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจผู้รับผู้รับการนิเทศ ที่พบว่า ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในภาพรวมและในทุกรายการอยู่ในระดับมาก ทั้งในโรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและโรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการนิเทศ ผลการศึกษานี้บ่งชี้ให้เห็นว่าการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี นอกจากมีประสิทธิภาพใน

ด้านการสร้างความสามารถในการบริหารจัดการ ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีและการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยและคุณลักษณะเด็กปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรี ดังที่ได้อภิปรายในข้อ 2 แล้ว ยังเป็นรูปแบบการนิเทศที่สร้างความสุข ความพึงพอใจให้กับผู้รับการนิเทศ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่ากิจกรรมการนิเทศตามรูปแบบ ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมและบรรยากาศการนิเทศเป็นแบบกัลยาณมิตร มีความเป็นเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมวิชาชีพ ซึ่งเป็นจุดเน้นของเทคนิคการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและเทคนิคการนิเทศแบบมีส่วนร่วมที่นำมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการนิเทศตามรูปแบบ ดังที่ สุมณ อมรวิวัฒน์; กรอยใจ จิมามัง และกลิคแมน (Glickman) ได้กล่าวไว้ซึ่งพอสรุปได้ว่าการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม เป็นการนิเทศที่ตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ การให้ใจ การรวมใจ การตั้งใจและการเปิดใจ (สุมณ อมรวิวัฒน์, 2556) ; (กรอยใจ จิมามัง, 2565) ; (Glickman, C. D., 2004)

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ คือ การนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยเพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจและพัฒนาการเด็กรายบุคคลตามแนวคิดมอนเตสซอรี คือ การใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่แท้จริง อันส่งผลต่อพัฒนาการและคุณลักษณะที่ดีของเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ที่พบว่า รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์การนิเทศ เป้าหมายของการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศและการประเมินผล ซึ่งมีคุณภาพทั้งในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมและเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ผลการนิเทศตามรูปแบบทำให้ความสามารถของครูปฐมวัยทั้งในด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินพัฒนาการและคุณลักษณะเด็กปฐมวัยตามแนวคิด มอนเตสซอรีอยู่ในระดับดีและผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจในการนิเทศตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในทุกรายการอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ 1 การนิเทศตามรูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมคิด พาทำเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ผู้นิเทศควรศึกษา ทำความเข้าใจแนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอรีให้เข้าใจ อย่างถ่องแท้ เพื่อให้การนิเทศบรรลุตามเป้าหมาย ทั้งนี้เพราะในทุกขั้นตอนการนิเทศยึดโยงกับ การ

บริหารจัดการศึกษาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี และควรสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สร้างความเป็นกัลยาณมิตร ความไว้วางใจ รับฟังความคิดเห็นกันและกัน ทั้งนี้รูปแบบการนิเทศนี้ สามารถปรับปรุงแก้ไขในกิจกรรมแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนได้ 2) ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องยึดโยงกับบริบทแต่ละพื้นที่ ดังนั้นควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดมอนเตสซอรีทั้งในระดับเขตพื้นที่และการนิเทศภายในเพื่อให้ได้รูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่ ข้อเสนอแนะในการวิจัย ควรมีการวิจัยต่อยอดในลักษณะการวิจัยรูปแบบการนิเทศภายในในบริบทของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถครูในโรงเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นนี้กับหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา อันจะทำให้การจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษามีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรอยใจ จิมามัง. (2565). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกวิชาภาษาไทยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วารสารครุทัศน์, 2(1), 1-13.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สัมพันธ์กราฟฟิค.
- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์. วารสารเวริเดียน อีเจอร์นอล (ฉบับภาษาไทย), 3(1), 91-112.
- จตุรงค์ ธนะสีลังกูร. (2564). รูปแบบการพัฒนาทักษะการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารราชพฤกษ์, 20(2), 69-84.
- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2558). การสอนแบบมอนเตสซอรีจากทฤษฎีสู่แนวทางนำไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ทิพย์วรรณ ถาวรโชติ. (2564). รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ดุษฎีบัณฑิตการบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นัจรีภรณ์ ทุมสงคราม และคณะ. (2557). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 10(2), 163-171.
- บุญชู อังสวัสดิ์. (2556). การสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori). เรียกใช้เมื่อ 1 มีนาคม 2556 จาก <http://www.pk1supervisor.org/article/topic-4819.html>
- เพิ่มพูล ร่มศรี และคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา, 13(60), 179-190.
- ภัณฑิรา สุภาร และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21. วารสารเวริเดียน อี เจอร์นอล (ฉบับภาษาไทย) Veredian E-Journal, 8(2), 1226-1146.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คำสมัยการพิมพ์.
- ศุภวรรณ สัจจิตบูล. (2560). แนวคิดการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปกร ฉบับภาษาไทย, 37(1). 203-222.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2556). การเรียนรู้ของเด็กไทย : ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี. วี.ที.ซี. นนทบุรี: คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2564). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช . กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2556). กัลยาณมิตรนิเทศ. กรุงเทพมหานคร: ดับบลิว.เจ.พร็อพเพอร์ตี้.
- อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์ และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2. วารสารจันทร์เกษมสาร, 23 (44), 80-96.
- Glickman, C. D. (2004). Supervision and instructional leadership: A developmental approach. (6th ed.). Boston: Allyn & Bacon.